

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 30 Nisan 2025
Sayı : 253

Tahsin BECAN
CHP Yalova Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

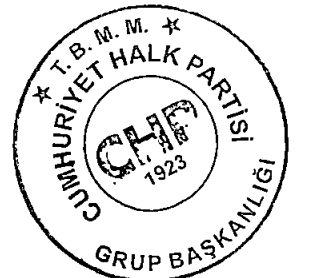
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.29.04.2025

Tahsin BECAN
Yalova Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 2-5-2025	Esas No: 2/3078

TBMM KAYUNLAR VE KAYALAR DSK LIGI
30 Nisan 2025
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
30 Nisan 2025
No: 1621602

GENEL GEREKÇE

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 28 inci maddesinin sekizinci fıkrasında, "Emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan **kadın sigortalılardan**, başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede ağır engelli çocuğu bulunanların, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte biri, prim ödeme gün sayıları toplamına eklenir ve eklenen bu süreler emeklilik yaş hadlerinden de indirilir" hükmü yer almaktadır.

Söz konusu düzenleme, ilk bakışta kadın sigortalıların bakım yükü nedeniyle yaşadığı zorlukları telafi etmeye yönelik pozitif bir adım gibi görünse de; hem toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesine aykırılığı hem de ebeveynlerin cinsiyetlerine göre farklı muameleye tabi tutulması nedeniyle dikkatle değerlendirilmelidir. Bu hüküm; yalnızca kadınlara tanınarak bakım sorumluluğunu tek taraflı biçimde kadına yüklemekte, aynı koşullarda çocuğuna bakım veren erkek sigortalının bu haktan yararlanmasını engelleyerek aile içi bakım emeğine katılmasını da yapısal olarak sınırlamakta ve böylece dolaylı bir ayrımcılık yaratmaktadır.

Bu düzenlemenin yalnızca kadın sigortalılar için öngörülmesi, birkaç ciddi soruna yol açmaktadır. Şöyle ki:

Toplumsal cinsiyete dayalı rol dağılımını pekiştirmektedir. Kadınların çocuk bakımı, yaşlı ve engelli bakımı gibi aile içi bakım hizmetlerinden sorumlu tutulması, toplumsal cinsiyet normlarının bir yansımasıdır. Bu hüküm, bakım emeğini kadınların doğal sorumluluğu gibi gören bakış açısını yeniden üretmektedir. Oysa bakım yükümlülüğü cinsiyete dayalı olarak değil, fiilen bakımı üstlenen birey üzerinden tanımlanmalıdır.

Kadın istihdamını olumsuz etkilemektedir. Kadınlara yönelik tanınan bu erken emeklilik hakkı, kadının istihdamdan daha erken çekilmesine sebep olmakta, iş gücü piyasasından daha erken ayrılmasını yapısal olarak teşvik etmektedir. TÜİK 2023 yılı verilerine göre; erkeklerin istihdam oranı %65 iken kadınların istihdam oranı yalnızca %30,4'tür. Kadının emek piyasasındaki konumunun zayıflaması, ekonomik bağımsızlık düzeyini düşürmekte ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini derinleştirmektedir.

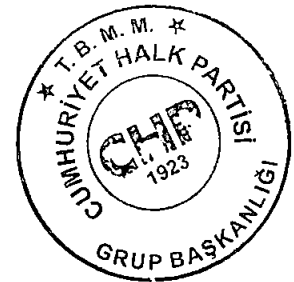
Aynı durumda bulunan erkekler için ayrımcılık yaratmaktadır. Eğer anne vefat etmişse ya da çocukla fiilen ilgilenen kişi baba ise, mevcut düzenleme bu bireylerin aynı haktan faydalanmasını engellemekte ve benzer durumdaki kişilere farklı uygulamalar getirmektedir. Bu da, eşitlik ilkesine ve ayrımcılık yasağına açıkça aykırıdır.

Uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir. Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) ve Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası insan hakları belgeleri, bakım emeğinin toplumsal olarak paylaşılmasını, bakımın yalnızca kadınlara yüklenmemesini ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını güvence altına almaktadır. Bu düzenleme ise, bu yükümlülüklerle çelişmektedir.

Bu nedenlerle; 5510 sayılı Kanun'un 28 inci maddesinin sekizinci fıkrasında geçen "kadın sigortalılardan" ibaresinin "**sigortalılardan**" olarak değiştirilmesi gerekmektedir. Bu değişiklik sayesinde;

- Bakım emeği toplumsal bir sorumluluk olarak tanımlanacak,
- Fiilen çocuğun bakımını üstlenen birey (kadın ya da erkek) bu haktan eşit şekilde yararlanabilecek,
- Toplumsal cinsiyet eşitliği yönünde önemli bir adım atılmış olacak,
- Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve Türkiye'nin uluslararası yükümlölüklerine uygunluk sağlanmış olacaktır.

MADDE GEREKÇESİ

MADDE 1- 5510 sayılı Kanun'un 28 inci maddesinin sekizinci fıkrasında geçen "kadın sigortalılardan" ibaresi "sigortalılardan" şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişiklikle, ağır engelli çocuğun bakımını fiilen üstlenen tüm sigortalıların, cinsiyeti ne olursa olsun bu haktan eşit biçimde yararlanabilmesinin önü açılmaktadır. Böylelikle annenin hayatta olmadığı veya bakım sorumluluğunun babaya ait olduğu durumlarda yaşanan hak kayıpları giderilecek, bakım emeğine ilişkin düzenleme toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesine uygun hale getirilecektir.

MADDE 2-Yürürlük maddesidir.

MADDE 3-Yürütme maddesidir.

**5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU'NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1-31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 28 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "kadın sigortalılardan" ibaresi "sigortalılardan" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2 -Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3-Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

